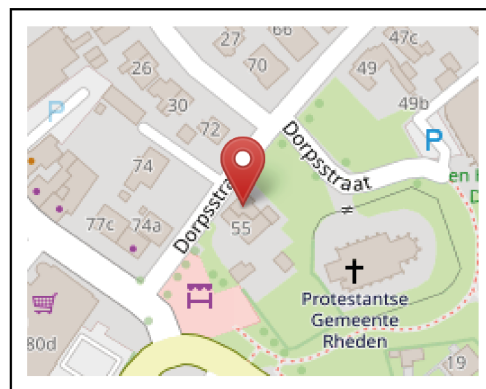

Voormalige T-Boerderij
Dorpsstraat 53-55
6991 HE Rheden

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000199
Inschrijving register 21 december 1999
Kadastrale aanduiding Rheden DC 644, C 645

Historie en ligging:

Deze aan de oostzijde van de Dorpsstraat gelegen voormalige T-boerderij is tegenwoordig als dubbel woonhuis in gebruik. Het pand is markant gesitueerd naast de dorpskerk en is van groot belang voor het dorpsbeeld dat hiervan oudsher vooral door agrarische bebouwing werd gedomineerd. De op een oude bouwplaats gelegen boerderij dateert in de huidige vorm waarschijnlijk uit het midden van de negentiende eeuw doch bezit vermoedelijk nog een oudere kern. Het is opmerkelijk dat het erf zijn oorspronkelijke karakter, ondanks de ligging in de dorpskern, in aanzienlijke mate behouden heeft. Op de achterliggende schuurberg is de monumentenbescherming eveneens van toepassing. De boerderij wordt van de weg gescheiden door een ijzeren spijlenhek met een enkelvoudig en een dubbel draaihek.

Boerderij

Plattegrond en opbouw:

Het gepleisterde en wit gesausde pand is gebouwd op een T-vormige plattegrond en heeft een breed één laags voorhuis onder een zadeldak met de nok evenwijdig aan de weg en een achterhuis onder een haaks op de weg staand afgewolfd zadeldak. Beide daken zijn gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Op de nok van het voorhuis bevinden zich twee bakstenen schoorstenen. Het pand heeft een omlopende grijs gesausde plint. De voorgevel en de zijgevels van het achterhuis worden afgesloten door mastgoten. De dak overstek van het zadeldak van het voorhuis is boven beide zijgevels voorzien van gesneden windveren. De achtergevel wordt afgesloten door eenvoudig uitgevoerde windveren.

Voorgevel:

De vier traveeën brede voorgevel is asymmetrisch ingedeeld en heeft in de derde travee de ingang van nr.55. De ingang is voorzien van eenvoudige houten voordeur en een licht getoogd tweeruits bovenlicht. Links van de ingang bevinden zich twee aan de bovenzijde licht getoogde vensters die oorspronkelijk voorzien waren van enkelruits schuiframen. De schuiframen zijn vervangen door vaste ramen. Rechts van de ingang bevindt zich een eveneens een dergelijk venster. De vensters zijn van luiken voorzien.

Linker zijgevel:

De gevels van het voorhuis heeft op de begane grond links de ingang van nr.53 die voorzien is van een eenvoudige houten deur en een enkelruits bovenlicht. Rechts hiervan bevindt zich een venster als in de voorgevel. Op de verdieping bevindt zich een rondboogvenster dat voorzien is van een vierruits stolpraam en een half rond bovenlicht met een radiaalvormige roeden verdeling. Het venster is voorzien van luiken.

Het merendeel van de gevel van het achterhuis gaat schuil achter een later aangebouwd schuurtje. In het tussenhuis bevinden zich een eenvoudige houten deur met bovenlicht en een links hiervan gelegen klein venster met een enkelruits raampje.

Achtergevel:

De achtergevel heeft een iets uit het midden geplaatste deeldeuropening waarin een dubbele deeldeur. Boven de deeldeuropening bevindt zich een hooiluik. Aan weerszijden van de deeldeuropening bevindt zich een staldeurtje dat links aan de bovenzijde getoogd is uitgevoerd en rechts recht gesloten is uit gevoerd. Tussen het linker staldeurtje en de deeldeuropening bevindt zich een halfrond ijzeren drieruits stalraampje.

Rechter zijgevel:

Deze gevel heeft op de begane grond een venster dat oorspronkelijk voorzien van een schuifraam dat vervangen is door een vast enkelruits onderraam en een als klapraam uitgevoerd bovenlicht. De verdieping die mogelijk in oorsprong een venster als in de linker zijgevel bezat is nu voorzien van een recht gesloten venster met een stolpraam.

De gewijzigde zijgevel van het achterhuis bezit van links naar rechts: een venster meten tweedelig raam; een eenvoudige houten deur met een tweeruits zijlicht en tenslotte een venster met een stolpraam.

Interieur:

Het deels gewijzigde interieur van het pand bezit ondermeer nog een pomp met een houten ombouw.

Schuurberg

Achter de boerderij bevindt zich op het erf een tweeroedige schuurberg die gebouwd is op een rechthoekige plattegrond. De schuurberg bezit een gemetselde gepleisterde plint waarboven de gevels van een potdekseling zijn voorzien. De kap van de schuurberg is uitgevoerd als een zadeldak en voorzien van houten topgevels en een dakbedekking met golfplaten.

Reden van plaatsing:

Het complex bezit stedenbouwkundige waarde:

- als karakteristiek en beeldbepalend onderdeel van de 19de en vroege 20ste -eeuwse daterende bebouwing aan de Dorpsstraat, het oorspronkelijke centrum van Rheden. Hoewel veel panden in onderdelen gewijzigd zijn heeft de straat haar oorspronkelijke karakter redelijk goed bewaard. In samenhang met naastgelegen kerk is er sprake van een ensemblewaarde.

Het complex bezit architectuurhistorische waarde:

- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm, de bijzondere detaillering zoals het venster op de verdieping in de linker zijgevel en het karakteristieke materiaalgebruik.
- als goed voorbeeld van een in de huidige vorm waarschijnlijk merendeels uit het midden van de 19de eeuw daterende T-boerderij (vermoedelijk met een oudere kern) met schuurberg gebouwd in een ambachtelijk-traditionele trant met enige in de linker zijgevel enige stijlkenmerken van de voor deze periode karakteristieke sobere detaillering in Empirestijl. De boerderij vormt een van best bewaard gebleven voorbeelden in het dorp Rheden van een dergelijke boerderijtype uit de bovengenoemde periode.

Het pand bezit cultuur-historische waarde:

- het complex geeft een goed beeld van het agrarische leven langs de zuidelijk Veluwezoom in de tweede helft van de negentiende eeuw.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden lb, 1d, 2a, 2c, 3a en 3b. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel en rechterzijgevel Dorpsstraat 53-55 - 2016

Foto: Jeannette Maandag / fotoclub Veluwezoom © CC BY-SA